

Artu yu àndandoo — Ñaareel bi

Ubbi xàjj yi ci yeneen waxi yonent yi: Firi yégle yi ci Peeñu 14 ci jaar-jaaru Millerite ak tey

Jeff Pippenger

2023-08-08

Bi léebu ñaar-fukk janq yi amee njariñ ci jaar-jaari Millerite, xewna ci biir yégleb malaaka ñaareel bi. Yégleb malaaka ñaareel bi mooy tekki ñaari yégle yu wuutoo bu baax, ñoom ñaar ci jamono ji ñuy muur ak it ci nit ñi yégleb bi jëm ci ñoom. Yégleb malaaka ñaareel bi jëmona ci kërkatii Protestante yi dellu woon ci Room te doon sët yi Babilon. Yuuxu Guddi gi jëmona ci Millerite yi doon nelaw. Yégleb bu njëkk bi jëmona ci biti Millerite yi; ñaareel bi jëmona ci biir. Lii dina am baat ak baat ci sunu jamono.

Njàngale gi war a seetlu ci benn yoon ci jëfandikookat sunu jamono mooy ne, ci njàlbéenug Adventism, yégleb malaaka ñaareel bi jëkk a génn ba ci bitig Millerites yi, te ginnaaw loolu ñaareelu xaajub yégleb bi dugg ci biir Millerites yi. Waaye ci mujjug Adventism, bu léebalu wóor wi dellu jëfandikooat, noonu it yégleb malaaka ñaareel bi dellu. Ñu wax na nu loolu ci lu gën a bari ñaariyoxo. Waaye ci mujj ga, nekkin gu ñaari xaaj gu yégleb bi dañuy soppeeku. Yégleb bu jëkk bi dem ci Adventism, te ñaareel bi dem ci ñi nekk ci biti Adventism. Ñu wax na nu ne liggéey ak yégleb bi malaaka bi ci Peeñu 18 di firndeel mooy delluwaatug yégleb malaaka ñaareel bi.

Yonent bi nee: «Gis naa beneen malaaka bu wàccee asamaan, yor kàttan gu mag; te suuf si leer ak ndamam. Mu wax ak baat bu dëgër, ne: Babilon bu mag bi daanu na, daanu na, te mu nekk kërug seytaane yi» (Peñc mi 18:1, 2). Lii mooy benn mesaj bi malaaka bu ñaareel bi joxe woon. Babilon daanu na, «ndaxte mooy def xeeti àddina yépp naan biiñu meram jigéenam» (Peñc mi 14:8). Lan mooy boobu biiñ?—Ay njàngalem yu dul dëgg. Jox na àddina bi bésub noflaay bu dul Bésub Noflaay bu ndigalu ñeenteel bi, te delloo na fen boobu Seytaane wax woon jëkk Ewa ci Eden—am gi dul dee ci jamono ji bindees ko. Njuumte yu bare yu bokk ci loolu la siiwal feebar ci bépp fànn, «jàngale ni ay njàngale ndigali nit ñi» (Macé 15:9).

“Ba Yeesu tàmbalee liggéeyam gu ñépp di gis, mo sellal Kér Yàlla gi ci ay sosam yu bon te yàq sellugam. Te ci biir jëf yu mujj yi ci ay liggéeyam, amoon na ñaareelu sellalug Kér Yàlla gi. Noonu itam, ci jëf ju mujj ji ngir waare àddina si, ñaari woote yu wuute ñoo ñuy defal mboolooy gëmkaat yi. Yégleb malaaka bu ñaareel bi mooy: ‘Babilon dafa daanu, dafa daanu, dëkk bu mag boobu, ndaxte mo tax xeet yépp naan biiñu merum njaaloomam’ (Peñ 14:8). Te ci xaacu réy bi ci yégleb malaaka bu ñatteel bi, dëgg nañu baat buy jóge asamaan ne: ‘Génneen ci moom, samay nit, ngir ngeen bañ a bokk ci bàkkaaram yi, te ngeen bañ a jot ci ay musibaam. Ndaxte bàkkaaram yi agsi nañu ba asamaan, te Yàlla fàttali na ay ñaawtéefam’ (Peñ 18:4, 5).”
Selected Messages, téere 2, 118.

Bataaxalu ñaareelu malaaka bi ca njàlbéenu Adventisme mooy benn bataaxal ak bataaxal bi malaaka bi nekk ci Apocalipse fukk ak juróom-ñett wax, te ci waare woowu am na ñaari baat yu yégle bataaxal. Baat bu jëkk bi dees na ko yégle bi suuf si leeré ak ndamam, te ci wërsëg 4

Yàllaana gis na ne Yowaana dégg na beneen baat buy wax naan: «Génneen ci moom.»

Ci mboolem Millerite, wootee génne Babilon dafa jiitu, te ndigël bi jëm ci Millerite yi daldi topp ci ginnaaw. Ci Peeñu 18, baat bu ñaareel bi, walla yégle bu ñaareel bi, mooy wax ak ñi nekk biti Adventism. Ànd ak yégle ne am na “ñaari woote yu beru te wuute te ñu def ci kërkaandoo yi,” nun gis itam ne ñaari yoon yi Kirist sellaloon kër Yàlla ga (ca njàlbéenu liggéeyam ak ca mujjam) nekk na misaal bu wone njàlbéen ak mujjug Adventism.

Tambaliwaatug Afeentis mu njëkk jëfandikoo na sellalug jëfkat yi te mu tax a jàppale ci tabax fonnkaas bi ñu jëfandikoo woon William Miller ngir taxawal ko. Fonnkaas boobu mat na ci jeexital yëgleb malaaka ñaareel bi, ndaxte ak ñëwug malaaka ñetteel bi ci 22 Oktoobar 1844, dégg yi di samp fonnkaasi Afeentis dañu feeñ ngir ñu man a xam leen, ñeel ñi bëgg a dégg.

Liggéeyu tabax fondasiyoŋ bi jeex na ca njekkaam ci jaar-jaaru malaaka ñaareel bi, ba “ñaar waxtaan yu wuutoo ñëw ci jàngale yi.” Waxtaan wu jëkk wi nekkoon na ci biti mbooloom Millerite yi, waaye ñaareel bi jagleeloon na Millerite yi. Waaye am na beneen tàmali bu méngook tàmaliib Adventisme bi, mooy liggéeyu Kirist bi ba Mu setaloon templam bi yoon wu jëkk. Misal wu yonent bi ci templ bi ñuy setal di tegtal sellal gu am ci tàmali ak ci mujju liggéeyam, te loolu it mooy misaalal sellal gu Adventisme war a am ci tàmali ak ci mujjam. Ñaari setal yu Kirist def ci templ bi méngoo nañu ak tàmali ak mujjug Adventisme, waaye yëgleem bi jagleeloon na rekk askanam kóllère, ñi nekkoon ci yoonu faz seen bopp ba fàww ak Yàlla.

Tàmaliinu Adventism dafa yégle woon ndigal buy xamle ubbi gi àtte ba, te mujjug Adventism miit a ngi yégle jeexitalu àtte ba. Yeesu setal na kër Yàlla ga bi njëkk, te mu yedd Yawut ya ndax da ñu soppo woon kër am nekk kër sàcc, waaye ñaareelu setalug kër gi nekkoon “ci biir jëf yu mujj yi ci ay liggéeyam.” Ci mujjug liggéeyam, waxatul Yawut ya ne da ñu defoon kër Baayam nekk kër sàcc; waaye noonu mu ne leen seen kër “bàyyi nañu ko leen muy neen.”

“Ci jamono, jaamu bopp ci xeet yépp dañuy seet kër Yàlla ga ñu jagleel woon ngir màggal Yàlla. Wërngal ak wurus ak doj yu wert, nekkoon na melokaanu rafet ak màggute. Waaye Yexowa nekkatuloon ci kër gu rafet googu. Israyil, ci anamam ni xeet, dafa tas boppam ak Yàlla. Bi Kirist, ci jeexital liggéeyam ci suuf, xool bi mujj ci biir kër Yàlla ga, mu ne: ‘Xool-leen, seen kër bàyyi nañu ko ci yéen, nekk kër gu neen.’ Matthew 23:38. Ba loolu amee, moom dafa woo woon kër Yàlla ga kër Baayam; waaye bi Doomu Yàlla génnee ca miir ya, ndëwénu Yàlla dëddu na ba fàww ci kër ga ñu tabaxoon ngir ndamaram.” Acts of the Apostles, 145.

Kër gu mu setaloonoon ca tambalee ba, mooyoon na kër gu wuute ak kër ga mu setaloon ca mujji ba. Kër gu njëkk ga doon na kër Baayam, waaye kër gu ñaareel ga doon na kër Yawut ya. Boroom bi dugg na ci kóllère ak Adventism ci tambalee ba, te Adventist ya nekk nañu saraxalekat yu ci kër am. Waaye ci mujju Adventism, duñu nekkati saraxalekat, te seen kër dina nekk buñu yàq.

Ñaareel bu ñaareel day tegu ci ñaari yégle. Loolu mooy benn sabab bu tax yégle bi wonee ne Babylone daanu na ñaari yoon. Waaye loolu du sabab bu jiitu ci yégle bi ñuy baamtu ñaari yoon ne Babylone daanu na, waaye mooy benn sabab. Naka la muy doon ñaari yégle?

Ñaareel ñaareelu bi agsi na ngir tontu ci bañgaale bu amoon ci yëgleb malaaka bi njëkk. Bi wax ju juumoon, te mooy jàpp 1843 ne mooy jeexital yëgleb 2300 at yi, diis-yoon yu Protestaan yi jëfandikoo nañu bataaxal bu juum boobu ngir bañ yëgleb Miller. Yëgleb Miller mooy yëgleb malaaka bi njëkk. Bi ñu ko bañee, diis-yoon yu Protestaan yi, yi nekkoon diis-yoonu Yàlla ci màndiŋ ma lu ëpp 1260 at, dañu leen bañ, te ñu nekk doom ju Babilon. Ca jamono jooju la malaaka bi ñaareel agsi ak ay yëgleem.

Am na am solo yu amna lool ci ay dogal yu am solo lool yu bokk ci xeeti mbir yi ci jaar-jaar bii nu ngi xalaat. Am na benn dogal bu war a yàgg ci yokk ndànk-ndànk, ndax moom dafa taxaw ci wér-gu-yaram ngir xam yëgleb Kàddug Peeñug Yeesu Kirist bi ñuy fegël léegi. Moo tax maa ngi boole fii benn xëtu wax bu am solo lool ci jaar-jaar boobu. Ñaari saar la yu ma di jublu, waaye am na it benn ñetteelu saar bu am solo ci diggante ñaari saar yooyu. Duma koy boole ci jamono jii ngir suufal tolluwaayu li nu di xalaat.

Fàttal xel ci ban malaaka la wax ji jëm ci moom bi nga di jàng, seetal yoonu nattu gu yokkute gi, te nga xam ci beneen xët wu njëkk wa ne jikko yu yëgleb yu malaaka bu Peeñu 18 am, mooy itam jikko yu malaaka bu njëkk ba. Fàttal ne dajlee kenn ci yenn bataaxal yi mooy dajlee Kirist, te fàttal ne ñetti malaaka yi ñépp dañu leen wone ni ay malaaka yu benn, waaye yëgleb bu Yuuxu Diggante Guddi gi mooy mbooloom malaaka yu bare.

“Ñu won ma ne asamaan gépp dafa am woon yéene ci liggéey bi doon am ci kaw suuf. Yeesu sant na malaaka bu dëgër te am kàttan mu wàcc, ngir artu waa suuf, ngir ñu waajal seen bopp ci ngir dikkam ñaareelu yoon. Gis naa ne malaaka mu am kàttan mi génna na ci kanamu Yeesu ca asamaan. Kanamam la leer gu tar lool te màgg doon jiitu. Waxees na ma ne yonntam mooy leeral suuf si ak ndamam, te artu nit ci merum Yàlla miy ñëw. Mbooloo yu bare jot nañu leer gi. Am na ñu mel ni dañoo sâu xel lool, fekk ñeneen ñi neex ak bannex ba seen xol yéemu. Leer gi tas na ci ñépp, waaye am na ñu daal rekk dugg ci dooley leer gi, te xol bu dëggu ñu ko nangu. Waaye ñépp ñi ko nangu, jëkk nañu seeni kanam yéeg asamaan, te maggal Yàlla. Ñu bare fees nañu ak mer gu réy. Saraxalekat yi ak mbooloo mi booloo nañu ak ña bon ña, te dëgërloo ci weddi leer gi malaaka mu am kàttan mi tas. Waaye ñépp ñi ko nangu tàggatoo nañu ak àddina, te boolewu nañu lool ci seen biir.”

“Seetaan ak ay malaakaam dañoo nekkoon ci liggéey bu baax di wut a jéema jël xelam ñépp ñi ñu man a dàqe bàyyi leer gi. Kuréel gi bañoon leer googu, bàyyi nañu ko ci lëndëm. Gis naa malaaka mi di xool ak yéene gu xóot ñi di wax ne ñooma askanu Yàlla, ngir bind jikko ji ñuy yokk, ba kàddug ndigal gu jóge asamaan ñëwee ci ñoom. Te ba ñu bare ci ñi di wax ne dañuy bëgg Yeesu dummóoyee kàddug asamaan ga ak xeeb, ñaawal ak bañ gu metti, malaaka bu yor ab kayeet mu bind ci moom bind na fa njàngat gu rusadi gi. Asamaan gépp feesoon na ak mer gu metti, ndaxte Yeesu suufel nañu ko ay toppkatam yu di wax ne ñooy ñoom.”

«Maa gis na ni ñi gëm te wóolu ne, ñoom dañoo am naqar. Gisuu seen Boroom ci jamono ji ñu ko yaakaaroon. Dëgg-dëgg, bëgg-bëggu Yàlla moo doon a nëbb jamono yiy ñëw, ngir indi nitam ba ci bérab bu tannée. Su fekkee ne amuloon bindu jamono boobu, liggéey bi Yàlla dogaloon du matoon. Seytaane moo doon jiite xel yu bare, di leen yóbbu lu ëpp ci kanam, ci jamono yiy ñëw. Ab diir bu ñu yégle ngir feeñug Kirist war na woon a tax xel mi seet ak yéene

gu dëgg ab waajal gu jëm ci léegi. Bi jamono ji weesoo, ñi jotul woon leerug malaaka ma ba noppi, booloo ak ñi xeeboon ndëgëm bu asamaan bi, daldi wër ñi am naqar, di leen ñaawal. Maa gis malaakay asamaan yi, ñuy gise ak Yeesu diisoo. Ñoom seetoon nañu taxawaayu ñi di wax ne ñoom ay toppkat yu Kirist. Weesug jamono ji ñu tëraloon moo leen nattu te firndeel leen, ba ñu bari nattoo ci njaaloo, gis ne ñu wóorul. Ñoom ñépp waxoon ca kaw ne ay Kiristaan lañu; waaye dañu lajj ci topp Kirist ci lu ëpp ci bépp fànn. Seytaane bég na lool ci taxawaayu ñi di wax ne ñoom ay toppkat yu Kirist. Def leenoon ci saqoom. Moom moo gindi woon ña ëpp ci ñoom ba ñu bàyyi yoon wu jub wi, te ñu doon jéema yéeg asamaan ci beneen yoon. Malaaka yi gis nañu ne ñi sell, ñi set, ak ñi sella suuf, ñépp jaxasoo nañu ak bàkkaarkat yi ci Siyon, ak naafëq yu bëgg àddina. Ñoom daan nañu wottu way bëgg dëgg Yeesu yi; waaye ñi yàqu daan nañu laal ñi sell yi.»

“Ñi ngeen ñi seen xol dafa lakk ak bëgg-bëgg bu tar ngir gis Yeesu, seen bokk yu ñu wax ne ay mbokk ci ngëm tere nañu leen ñuy wax ci ñëwam. Malaaka yi gis nañu mbir mi yépp, te ñoom it yërëm nañu desit yi, ñi bëgg feeñug Yeesu. Benn beneen malaaka bu am doole ndigal nañu ko mu wàccsi ci suuf. Yeesu teg ci loxoom mbind mi, te bi mu agsee ci suuf, mu yuux ne: Babilon dafa daanu! daanu na! Noonu ma gisaat ñi yàqu yaakaar, seen kanam daldi neexaat, te ñu yékkati seen bët ci asamaan, di xool ak ngëm ak yaakaar feeñug seen Boroom. Waaye ñu bare mel ni dañuy des ci genn xalis gu ñàkk xel, mel ni ñu nelaw; waaye man gis naa ci seen kanam tegtal naqar wu xóot. Ñi yàqu yaakaar gis nañu ci Biibël bi ne dañoo nekk ci waxtu bi mu yéex, te war nañu muñ, xaar ak muñug matug peeñ mi. Benn seede boobu taxoon ñu xool seen Boroom ci atum 1843, moo leen yóbbu it ci yaakaar ne dina ñëw ci 1844. Gis naa ne li ëpp ci ñoom amuñu doole boobu màndarga woon seen ngëm ci 1843. Seen yàqu yaakaar wofaloon na seen ngëm. Waaye bi ñi yàqu yaakaar booloo ak yuuxu ñaareelu malaaka bi, mbooloom asamaan xool nañu ko ak interest bu gëna xóot, te seet nañu njariñu wax jii. Gis nañu ne ñi yenu turu Kiristaan daldi dellu ak reetaan ak xeeb ci kaw ñi yàqu yaakaar. Bi kàddu yi rottee ci làmmiñu ñiy ñaawal, ne: “Dëgërulen yéeg ba léegi!” malaaka benn bind ko. Malaaka bi ne: “Yàlla lañuy ñaawal.”

“Ñu jubbanti ma ci yeneen ci yéegug Eliya. Màntoom dafa rot ci Elisé, te xale yu bon (wala ndaw ñi) topp ko, di ko yéjj, di wax: Yéegal, yaw bopp bu barewul bi! Yéegal, yaw bopp bu barewul bi! Ñoom yéjj nañu Yàlla, te fa lañu daje ak seen mbugal. Ci seeni waajur lañu ko jàngé. Te ñi ree te yéjj xalaatu gaamam ga ci kawug ñi sell ñi, musibaay Yàlla dina leen dal, te dinañu xam ne du lu ndaw a foog Yàlla.”

“Yesu sant yeneen malaaka yu naan ci gaaw ngir yeesal te dëgëral ngëm gu wéyadiyoo gu ay nitam, te waajal leen ngir ñu xam ndawsaayu bataaxalu ñaareelu malaaka ba, ak jëf ju am solo lool ju nekkoon ngir am ci asamaan ci lu yàggul. Gis naa ne malaaka yooyu jël nañu doole gu réy ak leer gu réy ci Yesu, te ñu naan ci gaaw jëm suuf ngir matal seen ndigal, ba dimbali ñaareelu malaaka ba ci liggéeyam. Leer gu réy daldi leer ci kaw nit yi Yàlla, bi malaaka yi waxee ci yuuxu naan: Xool-leen, Boroom céet gi ngi ñëw, génn-leen ngir daje ko. Noonu gis naa ñi màndiwoon ñu jóge, te ci déggoo ak ñaareelu malaaka ba, yégle naan: Xool-leen, Boroom céet gi ngi ñëw, génn-leen ngir daje ko. Leer ga jóge ci malaaka yi dajal na lëndëm gi fep. Seytaane ak ay malaakaam wut nañu a tere leer googu ngir bañ a law, te bañ a am njariñ li ñu ko jagleeloon. Ñu di xeex ak malaaka yi Yàlla, te wax leen ne Yàlla nax na nit ñi, te doonte

seen leer ak seen doole mépp, mēnuñu woon a tax nit ñi gēm ne Yesu dina ñēw. Malaaka yi Yàlla sax nañu ci seen liggéey, doonte Seytaane di jéema tēj yoon wi, tey woññ xel yi nit ñi sore leer gi. Ñi ko nangu woon mel nañu woon ne bég nañu lool. Ñu samp seeni bēt yéeg asamaan, te di sóobu bēt ngir feeñug Yesu. Ñenn ci ñoom nekkoon nañu ci njàqare gu tar, di jooy tey ñaan. Seen bēt mel nañu woon ne ci seen bopp lañu leen fixee, te ñu ñakk fit a xool yéeg.”

Leer gu yéegoo joge ci asamaan tax ñu génñ ci lëndēm ga, te seen bēt yi, yi nekkoon ci seen bopp ak naqar, dellu yéeg ca kaw; te cant ak mbég mu sell feeñ ci bépp xar-kanam. Yeesu ak mboolem mboolum malaaka yi xooloon ak nangu ci kaw ñi takku woon ci ngēm, di séentu.

“Ñi ñooñu ñi bañoon te bëgg a xeex leeru yëgleb malaaka bu njëkk bi, ñoom dañoo yàqu leeru ñaareelu bi, te mēnuñu a jot njariñ ci kàttan ak ndamu yi and ak yëgleb bi ne: Seetleen, Boroom céet gi ngi ñēw. Yeesu dëddu leen ak kanam gu mer. Ñoom xeebu nañu ko te bañ ko. Ñi nangu woon yëgleb bi, dañoo sēf ci niirug ndam. Dañoo xaar, di wottu, di ñaan ngir xam coobare Yàlla. Dañoo ragal lool a merloo ko. Gis naa Seytaane ak ay malaakaam di sàkku tēj leer gu sell gii ci nit ñi Yàlla; waaye fekk ñi di xaar di sàmm leer gi, te di yëkkati seen bēt su weesu suuf, jēm ci Yeesu, Seytaane mēnu woonul dara ngir nangoo leen leer gii yuute. Yëgleb bi jóge asamaan merloo na Seytaane ak ay malaakaam, te ñi wax ne dañoo bëgg Yeesu, waaye seen xeeb ñēwam, dañoo toroxal te di ñaawal ñi takkoo woon ci ngēm. Waaye malaaka mu nekk bind na bépp ñaawal, bépp xeeb, bépp tooñ gi ñu jot ci seen bopp yu seen làkk wax ne ñoom ay mbokk ci ngēm. Ñu bare lool jolli seen baat ne: Seetleen, Boroom céet gi ngi ñēw, te bàyyi seen mbokk ñi bëgguloon feeñug Yeesu, te nanguwuñu leen ñu sax ci wax ci ñaareel ñēwam. Gis naa Yeesu dëddoo kanamam ak ñi bañoon te xeeb ñēwam, gannaaw loolu mu santaane ay malaakaam ñu génne nitam ci biir ñi sobax, ngir bañ a tilimal. Ñi déggal woon yëgle yi, taxaw nañu ci seen bopp, goreelu te benn. Leer gu sell te màgg leeru ci ñoom. Dañoo dëddu àddina, dagg seen mbëggeel ci moom, te joxe seen njariñi suuf ngir sarax. Dañoo bàyyi seen alalu suuf, te seen xool gu fees ak xaar-xaar jublu asamaan, di séentu gis seen Musalkat bi ñu bëgg. Bég mu sell, mu xóot, di leer ci seen kanam, di won jàmm ak mbégte mi nekkoon ci seen biir. Yeesu santaane ay malaakaam ñu dem dëgéral leen, ndax waxtuw seen nattu ga doon jege. Gis naa ne ñi di xaar ñii, nattu wu leen ba noppi ni mu ware. Dañoo weesuwoonul njuumte. Te gis naa yërmande ak mbaaxug Yàlla ci yónnee artu ci nit ñi ci suuf, ak yëgle yi ñu dello baari yoon ngir yóbbu leen ci benn jamono, ngir jiite leen ci seet bu xóot ci seen bopp, ngir man a summiku ci njuumte yi ñu joxee jaarale ko ci ñi dul jaamu Yàlla ak ci Pap yi. Jaarale ko ci yëgle yii, Yàlla di génne nitam fa mu man a liggéeyal leen ak gēna kàttan, ak fa ñu man a sàmm bépp ndigalam...”

“Ba ministèreu Yeesu jeexee ci bérab bu Sell ba noppi mu dugg ci Bérab bu Gën a Sell, te taxaw ci kanam gaalu kóllère gi èmb yoonu Yàlla, mu yónni beneen malaaka bu am kàttan ci suuf ak ñetteelu yëgle bi. Mu teg ab mbind ci loxob malaaka ma, te ba mu wàcce ci suuf ak màgg ak doole, mu yëgle artu bu tiit, di njàqare ju gën a metti màggaay bi nit mas a yeb. Bëgg-bëggu yëgle bii mooy def doom yi Yàlla ci seen wottu, te won leen waxtu nattu ak metit wi nekk ci seen kanam. Malaaka ma nee, Dees na leen indi ci xeex bu dëgër ak rab wi ak nataalam. Seen benn yaakaar rekk ngir dund gu dul jeex mooy ñu sax ci dal. Doonte seen bakkan nekk ci risk, war nañu téy ci dëgg gi. Ñetteelu malaaka ma jeexal na ay waxam ak

kàddu yii, Fii mooy muñug ñi sell; fii ñooñu la ñiy sàmm ndigali Yàlla, ak ngëmug Yeesu. Bi mu delloo wax kàddu yii, mu jublu ci Kër Yàlla gu nekk ci asamaan. Xel yi ñépp ñi nangu yégle bii jëm na ci Bérab bu Gën a Sell, fa Yeesu taxaw ci kanam gaal ga, di def rammu gu mujjam ngir ñépp ñi yërmande di saxal ba tey, ak ngir ñi tett yoonu Yàlla ci réer xel. Bii njot miñeel defees na ko ngir ñi jub dee ba noppi noonu itam ngir ñi jub te dund. Yeesu day def njot ngir ñi dee te jotul leer gi ci mbirum ndigali Yàlla, ñi bàkkaar ci réer xel.”

«Bi Yeesu ubbee bunt gu Gàtt gi gën a Sell, leeru bésu Noflaay bi feeñ na, te waroon na ñu nattu te seetal nit ñi Yàlla, ni Yàlla nattu woon doom yi Israayil dëmb, ngir xool ndax dinañu sàmm yoonam. Gis naa malaaka bu ñetteel bi di jubbé suuf, di won ñiñu réy doxalin bi jëm ca Gàtt ga gën a Sell ga nekk ci Kër Yàlla gu nekk asamaan. Ñoom topp nañu Yeesu ci ngëm ba ca Gàtt ga gën a Sell. Teetiit gis nañu Yeesu, te mbég ak yaakaar tàmbalee naat a saxaat. Gis naa leen di xool ginnaaw, di seetlu jamono ji weesu, daldi tàmbalee ci yégle dikk gu ñaareelu Yeesu, ba ca seeni tukki yoon yi, ba ci weesug waxtu wa ci atum 1844. Ñoom gis nañu ne seeni réy gisle am na leeral, te mbég ak wóor dellusi na leen di dundal. Malaaka bu ñetteel bi leeral na jamono ji weesu, jamono jii, ak jamono jiy ñëw, te xam nañu ne Yàlla moo leen jiite dëgg-dëgg ci ay yoonu yorul xel yu nekk ci dogalam.»

“Ñu ma won ne sarax-sopp yi toppoon Yeesu ba ci Bérab bu Gën a Sell bi, te gis gaal gi ak bérabu yërmande gi, te ndamalu seen ndam leen jàpp. Yeesu yékkati mbubb mu ëmb gaal gi, te xoolal! xeer yu doj ya, ak fukki ndigël yi bind ci ñoom. Ñu jàng ci ndigal yu dund ya; waaye ñu dellu gannaaw ak yëngu-yënguy ragal bu réy bi ñu gisee ne ndigëlu ñeenteel bi dafa dund ci biir fukki ndigël yu sell yi, fekk leer gu gën a xonq di leer ci kawam lu ëpp ñeneen juróom-ñent yi, te ndamu ndam wër ko bépp wet. Duñu fekk fa dara lu leen xamal ne Besub Noflaay bi farna, walla soppi na ko ba ci bés bu njëkk bu ayu-bés bi. Mu ngi jàng ni mu nekkoon ba ca waxee ko ak gëmminu Yàlla ci tedd gu sell te di tiitlu ci tundu wa, ba leer ya melaxee, ba dënn ya di riir, ak ba mu ko binde ak baaraamam bu sell ci kaw xeer ya. Juróom-benni fan ngay liggéey te def sa liggéey gépp; waaye bésu juróom-ñaareel bi mooy Besub Noflaayu Boroom bi sa Yàlla. Ñu waaru lool ci li ñu gisee ci sàmmug fukki ndigël yi. Ñu gis ne ñu teg leen jekk ci wetu Yexowa, te sellam muur leen ak aar leen. Ñu gis ne da ñuy dox ci kaw ndigëlu ñeenteel bi ci dekalóg bi, te da ñuy sàmm bés bu xeet yu ñàkk Yàlla ak Pap yi joxee ba mu wàcc, te bàyyi bés ba Yexowa sellal. Ñu toroxlu ci kanamu Yàlla, te metti xol ndax seeni moytu yoon yu weesu.”

«Gis naa safara bi ci njaar gi di saxee, bi Yeesu di jébbal seen njub ak seen ñaanam ci kanamam Baayam. Te bi mu yéegoon, leer gu xóot dal ci Yeesu, ak ci gangune yërmande gi; te ñi di ñaan ak seen xol bépp, ñi nekkoon ci tiis ndaxte dañoo gisoon ne ñoom ay bàkkaar-kat lañu ci yoonu Yàlla, ñu barkeel leen, te seen kanam leer ak yaakaar ak mbégte. Ñu bokk ci liggéeyu malaaka bu ñetteel bi, te yékkati seen baat, yégle waare wa téy. Waaye nit ñu néew rekk a jëkk a nangu yoonu xibaar bi; moo tax ñu sax ci yëngu ak doole ngir yégle waare wi. Gannaaw loolu gis naa ñu bare di nangu xibaaru malaaka bu ñetteel bi, te boole seen baat ak ña jëkk a yégle waare wi, te ñu kaweel Yàlla, mággal ko ci sàmm bésam bu sell bi ngir noppalu.»

“Ñi bari ñi nangu ñettee ñaareel yégle bi, amuñu woon xam-xamu dund ci ñaari yégle yi jiitu. Seytaane xamoon na loolu, te mu jublu ci ñoom ak bëtam bu bon ngir daanel leen; waaye

malaakam bu ñetteel bi di woon leen won Barab bu Gëna Sell bi, te ñi amoon xam-xamu dund ci yégle yi weesu yi di woon leen won yoon wi jëme ci Kër Yàlla gu nekk ci asamaan. Ñu bare gis nañu jàppale gu mat sèkkug dëgg gi ci yégle yi malaaka yi, te ñu nangu ko ak mbégte. Ñu nangu leen ci toftale wu leer, te topp Yeesu ci ngëm ba ca Kër Yàlla ga nekk ci asamaan. Yégle yooyu, ñoom lañu ma teg woon ni ankër buy téye mbooloo mi. Te bu nit ku nekk nanguwee leen, te xam leen, dañuy doon pakku gu leen di aar ci juumte yu bare yu Seytaane.”

«Gannaaw njàqare ju mag ji ci atum 1844, Seytaane ak ay malaakaam dañoo doon liggéey bu baax ngir teg fiir yu bare ngir yëngal ngëmug mbooloo mi. Mu doon jëfandikoo xel yi ciy nit ñi amoon seeni màndarga yu bopp ci mbir yooyu. Dañoo daan mel ni ñu suufe xol. Dañoo soppi woon bataaxal bi njëkk ak ñaareel bi, te jublu ci kanam ngir amaloom, fekk ñeneen di jublu fu sore ci gannaaw, di wax ne fa lañu fa amaloon ba noppi. Nit ñooñu dañoo doon jëbbal xeli ñi amul njàngum xam-xam, di yëngal seeni ngëm. Am nañu woon ñu doon seet ci Biibël bi ngir jéem a tabax ngëm gu seen bopp, buy dox boppam te beru ci boppam, te àndul ak mbooloo mi. Seytaane bég lool ci loolu lépp; ndaxte xamoon na ne ñi daggeeku ci ankër bi, man na leen a jëfandikoo ak njuumte yu wuute, baaj leen fii ak fale ak ngelaw i njàngale. Ñu bare ci ñi jiite woon ci bataaxal bi njëkk ak ñaareel bi, weddi nañu leen, te xàjjal ak tasaaroo tàll na ci biir mbooloo mi. Noonu ma gis Wm. Miller. Mu mel ni ku jaxasoo, te metti xel ak tiis lu bare ngir ay nitam ba tax mu suufe. Mu gisoon mbooloo mi boooloo woon te bëggante ci 1844, di ñàkk seen mbëggeel ci seen diggante, di àndulante ak di xeexante. Mu gis leen di dellu gannaaw ci xalis gu sedd, gu gaddaay. Tiis daldi jeexal dooleem. Gis naa nit ñiy jiite ñi di sàmm Wm. Miller, di ragal ne dina jàpp ndaje bu malaaka bu ñetteel bi ak ndigali Yàlla. Te saa yu mu jeng ci leer gi jóge asamaan, nit ñooñu daan tabax pexe ngir wetti xelam. Gis naa ne amoon na dooley nit ñuy jëfandikoo ngir tēj xelam ci lëndëm, ak ngir taxaale dooleem ci seen biir. Mujj ga Wm. Miller yékkati baatam, weddi leer gi jóge asamaan. Mu lajj ci bañ a nangu bataaxal bi ko war a leeral njàqareem bu baax, te taal leer ak ndam ci mbir yi weesu, te delloo dooleem yi sonn ba jeex, leerloo yaakaaram, te yóbbu ko ci màggal Yàlla. Waaye mu delloo ko ci xel mu nit aji xam, bañ cee sukkandiku ci xelu Yàlla; te ndax liggéey bu tar ba noppi ci liggéeyu Boroomam ak ndax magg, nekkoonul ku waroon a tàggat ak lu mel noonu ni ñi ko tere woon dëgg bi. Ñooñu ñoo ko yelloo, te bàkkaar bi ci ñoom la dal. Su fekkoon ne Wm. Miller manoon na gis leeru bataaxal bu ñetteel bi, lu bare ci mbir yi daan mel ni lëndëm te kumpa ci moom, dinañu ko leeral. Ay borkam daan nañu won mbëggeel gu xóot ak farlu gu bare ci moom, ba tax mu xalaat ne manul a daggookk ñoom. Xolam daan na jeng jëm ci dëgg bi; waaye gannaaw loolu mu xool ay borkam. Dañoo doon ko bañ. Ndax manoon na daggoo ak ñi taxawoon ak moom ci wetam, bët ci bët ak doole ci doole, ci yégle ñëwug Yeesu? Mu xalaat ne wóor na ne duñu ko yóbbu ci réer.»

“Yàlla bàyyi na ko mu dugg ci kàttanu Seytaane, te dee am nguur ci moom. Mu nëbb ko ci bàmmee ba, soreel ko ak ñi daan ko di indi saa su ne jógé ci Yàlla. Musaa bàcci na ba muy bëgga dugg ci suuf su ñu digoon. Noonu itam, gis naa ne Wm. Miller bàcci na bi muy bëgga dugg ci Kanaan gu asamaan, ci bàyyi sañ-sañam mu jëm ci lu moy dëgg gi. Ñeneen ñoo ko jiite ci loolu. Ñeneen ñoo war a fey seen yar. Waaye malaaka yi daan nañu wottu pënd bu tedd bii di jaamu Yàlla bii, te dina génn ci baatu liitanj bu mujj ba.

«Maa gis ñaari nit ñi taxaw bu baax, ñu ñuul ci aar bu dëgër te taxaw temm, te duñu jox ndimbal benn ñi bëgg a yëngal ngëm gi dëkkaloo ci yaram wi. Yàlla xool leen ak nangu gu baax. Won na ma ñetti jéego — benn, ñaar ak ñett — bataaxalu malaaka bu njëkk, bu ñaareel ak bu ñetteel. Malaaka ma wax ne: Ay musiba ñeel na ku yëngal benn doj, walla yëngal benn tàkk ci bataaxal yii. Xam-xamu dëgg ci bataaxal yii am na solo bu bare lool ci dundug bakkan yi. Dogalu bakkan yi sax dafa wéer ci ni ñu leen nangu. Yóbbu nañu maat ci suufar bataaxal yii, te gis naa ni askanu Yàlla jëndee seeni jaar-jaari dund ak njariñ lu jafe. Gëna amoon na ko ci coono bu bare ak xare yu metti. Jéego ci jéego la Yàlla yóbbu leen, ba mu teg leen ci benn dal bu dëgër, bu dul yëngu. Noonu gis naa nit ñu ne, bi ñuy jege dal bi, bala ñuy ci taccu, ñuy seet fondaasion bi. Am na ñuy tàbbi ci ak mbégte. Neneen tambalee di sikk ci ni ñu samp fondaasionu dal bi. Dañuy bëgga amal ay yokkute, te noonu dal bi dina mat gëna, te nit ñi dinañu gëna bég. Am na ñu wàcc ci dal bi, xoolaat ko, ba noppi sikk ci moom, di wax ne baaxul ni ñu ko samp. Gis naa ne lu ëpp ci ñoom taxawoon nañu temm ci dal bi, di dénk ñi wàccoon ci moom nga ñu bàyyi seeni jooy, ndaxte Yàlla moo doon Sampkat bu mag bi, te daan nañu xeex ak moom. Dañu nettali liggéeyu Yàlla lu yéeme, wi leen yóbboon ba ci dal bu dëgër bi; te ci benn benno, lu ëpp ci ñoom yékkati seeni bët ba asamaan, ak baat bu kawé di mággal Yàlla. Loolu daldi jéggal xolam neneen ñi doon sikk, te wàccoon ci dal bi, ba ñu dellusiwaat, ak kanam gu woyof, tàbbi ci moom.»

«Ñu jëfandikoo ma delloo sama xel ci yégleb ñëw gu jëkk gu Almasi bi. Yoon wi, yónni nañu Yaxya ci xel ak dooleyu Ilyaas ngir mu waajal yoon wi ngir ñëwug Yeesu. Ñi bañ seede Yaxya, jàngale yi Yeesu jàngale woon amuñu ci ñoom njariñ. Seen weddi yégleb ñëwugam gu jëkk, teg na leen ci berab bu taxoon duñu man a nangu bu baax dalil yi gën a tar ne mooy Almasi bi. Seytaane jiite na ñi bañee bataaxalu Yaxya ba ñu yokk seen bañ ba ñu bañ Yeesu te daaj ko ci bant bi. Ci def noonu, teg nañu seen bopp ci berab bu tax duñu man a jot barke bi ca bésu Pàntakot ba, bi leen di jàngal yoon wi jëm ca Kër Yàlla ga nekk ci asamaan. Xottiku perdeb kër Yàlla ga won na ne sarax yi ak sàrt yi Yawut ya dañuy joxe, deesu leen a nanguati. Sarax bu mag ba, joxeef nañu ko, te nangu nañu ko; te Xel mu Sell mi waccewoon ca bésu Pàntakot ba, yóbbu na xelu taalibe ya soree Kër Yàlla gu suuf gi, jëm ca Kër Yàlla ga nekk ci asamaan, fa Yeesu dugg ak deretam boppam, te tuur ci ay taalibeyam njariñ yi jóge ci jubbantalam. Yawut ya bàyyi nañu leen ci ngëm gu mat sëkk ak lëndëm gu mat sëkk. Ñu ñàkk lépp leer gi ñu manoon a am ci pexe mucc gi, te sax dañuy wéeru ci seen sarax yu amul njariñ ak seen sarax yi ñuy joxe. Duñu man a am njariñ ci rammu Almasi bi ci Bérab bu Sell bi. Kër Yàlla ga nekk ci asamaan jël na bérabu kër gi nekk ci suuf, waaye xam-xamu yoon wi jëm ci asamaan amuñu ko.»

«Ñu baree di xool ak tiit yoonu Yawut ya jaar ci diggante Yeesu, ci seen bañ ko ak daaj ko ci bant bi. Te bi ñuy jàng jaar-jaaru ñaawtéefam ak toroxteem gu gacce, ñu dañuy yaakaar ne ñoom dañuy bëgg Kirist, te duñu ko weddi woon ni Piyeer, mbaa ñu daaj ko ci bant bi ni Yawut ya. Waaye Yàlla mi seede woon seen yërmande gu ñuy wax ne am nañu ngir Doomam, moo leen nattu, te indi na ci seetlu bëgg-bëgg boobu ñu waxoon ne am nañu ngir Yeesu.»

«Asamaan yépp dafa xool ak yéene gu tar nanguwaayu yonent bi. Waaye ñu bare ci ñi wax ne dañuy sopp Yeesu, te di jooy bi ñuy jàng nettali bant ba, bàyyi di nangu yonent bi ak mbégte, mer moo leen jógloo, te ñuy ñaawal xibaaru jëm-kanamu Yeesu, di wax ne nax la. Bëgguguñu

woon a bokk ak ñi sopp feeñam, waaye dañoo leen bañ, génne leen ci kërkaŋgi yi. Ñi bañee yonent bu njëkk bi, mënuñu a jariño ak ñaareelu bi, te jariñuñu it ak yuuxu guddi gi, mi waroon a waajal leen ngir ñu dugg ak Yeesu ci bérab bu Gën a Sell bi ci kër-yàlla asamaan ci ngëm. Te gannaaw dañoo bañ ñaari yonent yu jëkk ya, mënuñu a gis benn leer ci yonentu ñetteelu malaaka bi, miy won yoon wi jëm ca Bérab bu Gën a Sell ba. Gis naa ne kërkaŋgi yu tudd rekk, ni Yawut ya daan naajee Yeesu ci bant, noonu itam dañoo naajee yonent yii; moo tax xamuñu dara ci yokkute wi am ca asamaan, mbaa ci yoon wi jëm ca Bérab bu Gën a Sell ba, te mënuñu a jariño ak ràmmu Yeesu foofa. Ni Yawut ya, ñi joxe seen sarax yu amul njariñ, noonu itam ñoom dañuy joxe seen ñaan yu amul njariñ ca néeg ba Yeesu bàyyi; te Seytaane, bi mu neexee ci naxal gi ci ñi tudd ne ñoom ay toppkat yu Kirist, daf leen dējël ci seeni laasu, di yeblu ak melo wu diine, te di gindi xelu ñi tudd ne ay Kiristaan yii jëm ci moom, te di liggéey ak dooleem, ak ay tektalam, ak ay kéemaan yu fen. Am na ñu mu nax ci benn anam, ñeneen ci beneen anam. Mu ngi am ay nax yu wuute yu mu waajal ngir dal xel yu wuute. Am na ñu xool ak tiit ci benn nax, waaye ci yeneen dañu leen di nangu ci yomb. Seytaane dafa nax ñenn ci Spiritisme itam. Dafa itam ñëw ni malaaka leer, te tas ay dooleem ci réew mi. Gis naa ay yeasal yu fen fu nekk. Kërkaŋgi yi dafa leen tiit ba seen xol réy, te dañoo jàpp ne Yàlla moo daan liggéey ak kàttan ngir ñoom, fekk ab beneen ruux la woon. Dina wéy, bàyyi àddina ak kërkaŋga yi ci xalis gu gën a bon ga ñu nekkoon lu jiitu.»

“Gis naa ne Yàlla am na ay doom yu dëgg te jub ci biir Adventiste yi di tur rekk, ak ci kërgëm yu wàcc ya; te ay ministër ak nit ñi dinañu leen waxaat ba ñu génñ ci kërgëm yooyu, bala musiba yi di ñu tuur; te dinañu nangu dëgg gi ak mbégte. Seytaane xam na loolu, te bala yuuxu màgg ba ñetteelu malaaka ma, mu taxawloo benn yëngu-yëngu ci mbootaay yu diine yooyu, ngir ñi bañoon dëgg gi man a foog ne Yàlla ànd na ak ñoom. Mu yaakaar na nax ñi jub, ba yóbbu leen ci xalaat ne Yàlla dafay liggéey ba tey ngir kërgëm yi. Waaye leer gi dina fenk, te ku nekk ci ñi jub dina génñ ci kërgëm yu wàcc ya, te taxaw ak ñi des.” Spiritual Gifts, volume 1, 151–172.

Xaaj wi am na ay dëgg-dëgg yu bare lool yu am solo, waaye maa ngi jëfandikoo xaaj wi ngir tanne ay melokaan yu nekk ci yégle yi ci jaar-jaaru Millerite, ngir nu mana xam ni naka lañuy misaal sunu jaar-jaaru. Ñetti malaaka yi ñépp ci Peeñu gi, ñetteelu fukki at ak ñeent, am nañu benn yégle ci seen loxo. Ñaareelu ak ñetteelu malaaka bi, feeñ nañu leen ne am nañu “mbind” ànd ak ñoom bi ñuy wàcc ak seen yégle. Bés bu nekk malaaka dafa tegtal benn yégle, te ñëwug yégle bu nekk di jur am-jàf.

Dina yokkute ci waxtaan bii ci bind bi di ñëw.